

Tarihi Tekerrür Etmesi Bakımından Hicret¹

Soru: Efendimiz (sav)’ın hicret etmesi, mağaraya sığınması vs. hâdiseler “tarihî hâdiselerin tekerrürü açısından” bakıldığında bizim için de bahis mevzuu mudur?

Cevap: Öncelikle şunu tespit etmek lazım; Allah (cc) kıyamete kadar olacak her şeyi Asr-ı Saâdet’te bir mikro plânda görüntülemiş gibidir. Bu itibarla ümmet-i Muhammed, her zaman Asr-ı Saâdet’te gelişen yeni hâdiseler, değişen şartlar ve hükmü belli olmayan mes’elelere çözüm yollarını o asra müracaat ile bulabilirler. Zaten selef-i salihînin yapmış olduğu içtihadlarla meydana gelen o dev eserler de bir manada, o devirdeki mikrofilmlerin teksir ve istinsahından ibarettir. Şunu belirtmekte de yarar var: Tarihî hâdiseler aynıyla değil, misliyle cereyan eder. Bu itibarla da denebilir ki; geçmiş zamanda cereyan eden hâdiselerin, aynıyla tekrarını bekleyen tarihî maddeciler, ciddi bir aldanmışlık ve yanılgı içindedirler. İhtimal onları yanıltan şey, hâdiselerin bazen aynıyla tekerrür ediyor gibi gözükmesidir. Aslında bu, asıl ile zilli (gölgeyi) birbirine karıştırmak demektir.

İşte hicret ve hicret yolculuğu esnasında meydana gelen hâdiseler, denebilir ki, bir başka dönemde de misliyle cereyan edebilir. Mesela, günümüz itibariyle, bizler öteden beri hep böyle bir kulvarda yol alıyoruz. Hadisin ifadesiyle “muhacir Allah’ın haram kıldıklarından kaçınandır” fehvasınca, şahsî hayatımızda haramlardan ictinab ederek hep hicret yaşıyoruz. Maddî cihat gibi hicreti de çoklarımız gerek ferdî gerek ailevî olarak hizmetinin gereklerine göre yerine getiriyorlar. Bilhassa Orta Asya’da komünizm rejiminin çözülmesi bu hâdiseye daha bir hız kazandırmıştır. Avrupa, Amerika, Avustralya’ya açılmamız ise hicretin farklı bir buudunu teşkil etmektedir.

Yalnız burada bir hususa dikkatinizi çekmek istiyorum: Yapılan hicretin içine hiçbir iddia, beklenti karıştırmaksızın, sadece Allah için yapılması şarttır. Böyle bir şeyin gerçekleşmesi ise, insanın iç dünyasının sıhhatine, kendi kendini keşfetmesine, Allah ile irtibatının kavi olmasına, her yerde O’nu görüp O’nu duyup, O’nu hecelemesine bağlıdır. Evet, bence insanlar evini, barkını, memleketini, vatanını terk edeceklerse, bunu çok pahalıya satmalıdırlar. Çok yüce gayeler, yüce hedefler uğruna bu fedakârlıklara katlanmalıdırlar. Kaldı ki, zaten Allah ve Resulü de bizlere bu gayeyi ve bu hedefi göstermişlerdir. Hedef Allah’tır, O’nun cennetidir, cemalidir, rızasıdır, Resûlullah’ın şefaattir.

Sahabe-i kiram içinde adını bilmediğimiz bir zat, bahsettiğimiz ölçüde kalp balansını iyi ayarlayamadığı ve niyetini halis tutamadığı için, diğerleri ile aynı meşakkate, zorluğa, sıkıntıya katlanmasına rağmen kazanma kuşağında kaybetmiştir. Bir kadın uğruna Mekke’den Medine’ye hicret eden işte bu sahabinin durumu, Allah Resulü’ne anlatılınca, Efendimiz (sav) “nikâhlanacağı bir kadın uğruna hicret edenin hicreti de onadır” buyurmuştur. Yani o, Allah’ın muhaciri, Resûlullah’ın muhaciri olma payesine erişememiştir. Bu itibarla da denebilir ki, kalp balansı, iç murakabe ve muhasebe, niyetin halis kılınması hepsinden önemlidir.

Evet, Sahabe-i kiramın hiçbirine; “sizin o büyük fedakârlıklara katlanarak gerçekleştireceğiniz hicrete, şöyle şöyle şeyler terettüp edecek”; yani “bir on yıl sonra cihanla hesaplaşacaksınız, şu kadar alana yayılacaksınız; vali, hakim ve idareci olacaksınız...” gibi şeyler hiç mi hiç bahsedilmemiş; onlara sadece hedef gösterilmiş ve “Medine’ye hicret edin” emri verilmiş. Onlar da her şeye rağmen hicret etmişler. İşte bu düşüncenin kaynağı, o düşüncüyü hayata taşıyan insanın iç dizaynını iyi ayarlaması ve Allah ile irtibatının kavi olmasına bağlıdır.

¹ M. Fethullah Gülen, Prizma 1, Nil Yayınları, Ocak 2011, s.42-45.

Bugün de Allah bizlere yeni bir hicret yaşatıyor. Bize bunu nasip eden Rabbimize nihayetsiz hamd ü senalar olsun. Öyleyse bunu yaşayanlar, eğer amellerinin boşa gitmesini istemiyorlarsa, iç âlemlerini iyi ayarlamaya bakmalıdırlar. Kalplerini kontrol etmeli oraya buraya taş atmamalı niyetlerini Allah rızası için yapmalılar.

Evet, dün gitti... bugün de gitmek üzere... yarının ise geleceği, yani ona erişip erişemeyeceğimiz belli değil. Öyleyse biz içinde bulunduğumuz ânı gerçek ömrümüz bilmeli ve onu dolu dolu geçirerek değerlendirmeliyiz.